

L'Estat d'Informació No Financera, un repte per a les cooperatives?

CARME MONSERRAT

Auren

Data de recepció: 28.6-2019

Data d'acceptació: 25-11-2019

RESUM

La Llei d'Informació no Financera publicada a l'Estat espanyol el 2018, transposició de la Directiva Europea hauria d'aplicar-se també a entitats com són les cooperatives. En aquest treball es poden comprovar diferències molt significatives en el desenvolupament històric i també en la forma d'encaix de les cooperatives respecte a les societats mercantils. També es ressalta que els valors ètics de les cooperatives condicionen decisions sobre el retorn de fluxos monetaris i sobre l'impacte social. Tot això impacta en la informació no financera que han de divulgar aquestes societats.

Classificació JEL: G30, M41.

PARAULES CLAU

Cooperativisme, informació no financera.

ABSTRACT

The law on non-financial information published in Spain in 2018, as a transposition of the European Directive should apply also to entities such as cooperatives. This article presents the more significant differences that can be found in the historical development and also in the way in which cooperatives fit together in relation to mercantile societies. There are also described the ethical values of coop-

eratives that condition the decisions on the return of monetary flows and on the social impact. All these aspects impact in the non financial information that these societies have to disclose.

Classification JEL: G30, M41.

KEYWORDS

Cooperativism, Non-financial Information

---

1. Les societats cooperatives

El títol de l'article fa la pregunta si és un repte per a les cooperatives poder donar compliment als nous requeriments legals que exigeix la Llei 11/2018, de 28 de desembre, en matèria d'informació no financera i diversitat, que és una transposició de la normativa europea.

Però primer de tot es fa una referència al motiu pel qual existeixen les cooperatives, una cronologia històrica, aspectes mercantils, fiscals i comptables, propis d'aquests tipus d'entitats, per tal de primer entendre i conèixer amb detall quines són les característiques principals de les societats cooperatives.

Són moltes i molt variades les cooperatives que en l'any 2019 o al segle XXI estan actuant com societats en el món econòmic. Algunes d'elles són grans empreses sota noms o marques comercials d'elevat renom.

Però primer de tot caldria que féssim un viatge en la màquina del temps per saber quan, com i per què va néixer aquesta forma societària que avui en dia coneixem i que la seva creació no va ser una casualitat sinó fruit d'una causalitat.

Tot i que els orígens de les cooperatives podrien remuntar-se a mitjans del segle XIX començant a treballar com petites organitzacions comunitàries a Europa occidental, Nord Amèrica i el Japó, bàsicament, no és fins a l'any 1844 quan s'inicia la primera empresa cooperativa moderna a la localitat anglesa de Rochdale, propera a Manchester.

La cooperativa de consum s'anomenà Societat Equitativa dels Pioners de Rochdale, tot i que cap a l'any 1769 s'havia ja fundat la Fenwick Weaver's Society o la Societat de Filadores de Fenwick a Escòcia, considerada la primera cooperativa de consum del món.

Els orígens del concepte de cooperativa o del moviment cooperativista

es remunten a fa alguns segles, però es considera que la primera cooperativa moderna va ser la creada a Rochdale l'any 1844.

Cal indicar que el context econòmic i social d'aquells temps pels teixidors i filadors eren unes condicions de treball molt dures i miserables vinculades a uns salaris molt baixos i irrisoris.

Donada aquesta situació van pensar que sumant els seus recursos i treballant de forma conjunta, és a dir, unint forces, serien capaços de tenir accés als béns de consum bàsic a un preu assequible.

Des de la cooperativa es va aprovar que els consumidors o membres d'aquesta fossin tractats de forma clara amb transparència, respecte i honesta, que a més tindrien veu en la participació del negoci i que rebrien part dels beneficis en funció de la seva contribució.

La cooperativa va iniciar la seva activitat de forma molt puntual, però en poc temps va començar a funcionar tots els dies laborables.

Per tant, si s'ha de resumir d'una manera planera, les cooperatives es poden definir com entitats o empreses centrades en els seus socis o les persones que en són propietaris, i que llur control i direcció està controlat pels seus integrants, que s'uneixen i creen una cooperativa per sumar els seus esforços per tal d'aconseguir un objectiu comú i poder donar resposta a les seves necessitats i aspiracions comunes.

Inicialment el fonament d'aquestes entitats no era la de societats pròpiament, sinó que es consideraven que eren associacions o bé una reunió de diversos membres o socis; no com a empreses, tot i que sí que d'alguna manera com a companyies, ja que en la primera Llei de cooperatives del 1942 mai no es va aclarir si tenien o no afany de lucre.

Avui dia, les cooperatives són considerades empreses, però per aquest fet no han perdut la seva finalitat social ni el seu aspecte formatiu vers els seus socis. El món de les cooperatives està incorporant persones professionals altament qualificades que fan que puguin créixer i esdevenir entitats que encara que les seves decisions estiguin en mans dels seus socis, tinguin una gestió, tecnificació i professionalització que no difereix d'una societat mercantil, com podria ser la d'una societat anònima o una societat de responsabilitat limitada. Per contra, els valors i la voluntat no varien respecte a la primera cooperativa moderna que se situava en l'any 1844.

Els fonaments d'una cooperativa es basen en la igualtat de tots i cadascun dels socis, i la seva gestió democràtica se sintetitza en dues de les frases que han caracteritzat el món del cooperativisme:

- Un membre, un vot.
- La unió fa la força.

Es pot afirmar que les cooperatives, en general o el món del cooperativisme, tenen uns fonaments comuns, ja que es basen en la igualtat i l'equitat, per tant, un dels seus objectius és crear empreses que siguin sostenibles, que generin una ocupació pròspera, consolidada, a llarg termini i que fomentin el benestar i la prosperitat comuns de la societat.

En una cooperativa el control se centra en els seus socis o en les persones; les cooperatives no són propietat d'uns accionistes, com per exemple, en les societats cotitzades, on aquests habitualment estan desvinculats de la seva activitat o gestió i la seva inversió és purament especulativa.

En el cas d'una societat o empresa cooperativa els resultats econòmics o beneficis generats per la seva pròpia activitat es reinverteixen en aquesta o constitueixen un retorn cooperatiu als seus membres o socis (el concepte de dividend d'una societat anònima o de responsabilitat limitada).

Aquest model societari busca mitjans de producció, comercialització i d'intercanvis eficients basats en la mateixa cooperació, amb l'objectiu també de millorar la vida de les persones respectant i cuidant del medi ambient.

S'estima que un 5% aproximat de la població mundial està vinculada de forma directa o indirecta en alguna cooperativa.

Algunes dades i dates que descriuen l'evolució a Catalunya i a Espanya:

- **1887:** Aprovació de la Llei d'associacions, que donà un gran impuls a la regulació de les cooperatives.
- **1895:** Creació de l'Aliança Cooperativa Internacional, que adoptà els principis de Rochdale, afegint-hi l'ajut mutu i el propi esforç.
- **1899-1913:** Es constitueix la Cambra Regional de Cooperatives Catalano-Balears i s'organitzen els primers congressos cooperatius tant a Catalunya com a l'Estat.
- **1902:** Creació de les primeres caixes rurals al País Valencià.
- **1923:** Constitució de la Federació de Cooperatives de Catalunya.
- **1931:** Aprovació de la primera Llei de cooperatives de l'Estat a Catalunya, que ja contemplava l'obligació de dotar fons de reserva.
- **1932:** Amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, Catalunya obté les competències en matèria cooperativa; es crea el Consell Superior de la Cooperació, s'aprova la Llei de bases de la cooperació amb ajuts i subvencions; s'impulsa la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu, s'incorpora al currículum educatiu.
- **1939:** Supressió de la legislació cooperativa i confiscació de propietats.
- **1942:** Aprovació de la Ley de cooperativas a Espanya que les incorporava a la Obra Sindical de Cooperación.

- **1981:** Amb l'arribada de la democràcia, les diferents organitzacions representatives del cooperativisme reprenen la seva activitat.
- **1983:** S'aprova la Llei de cooperatives de Catalunya, primera de l'Estat i que estarà vigent fins al 2002.
- **1985:** L'Estat impulsa polítiques de creació d'ocupació, ja sigui a través del foment de l'autoocupació amb la capitalització de l'atur i amb ajuts i subvencions, o del foment de la petita empresa.
- **1990:** Aprovació de la Ley fiscal de cooperativas.
- **1999:** S'aprova la Ley de Cooperativas de España. Llei 27/1999, de 16 de juliol, la qual encara és vigent actualment.
- **2002:** S'aprova la Llei 18/2002, de 5 de juliol, de cooperatives de Catalunya.
- **2015:** S'aprova una nova Llei de cooperatives, la Llei 12/2015, de 9 de juliol, vigent actualment.

Les comunitats autònomes tenen la seva pròpia legislació de cooperatives i si no n'hi ha, la Llei 27/1999 de cooperatives.

La definició d'una cooperativa segons la Llei 27/1999, de 16 de juliol de cooperatives, segons l'article 1, s'estableix com:

1. *La cooperativa és una societat constituïda per persones que s'associen, en règim de lliure adhesió i baixa voluntària, per a la realització d'activitats empresarials, encaminades a satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques i socials, amb estructura i funcionament democràtic, d'acord amb els principis formulats per l'aliança cooperativa internacional, en els termes resultants de la present Llei.*
2. *Qualsevol activitat econòmica lícita podrà ser organitzada i desenvolupada mitjançant una societat constituïda a l'empara de la present Llei.*
3. *La denominació de la societat inclourà necessàriament les paraules «Societat Cooperativa» o la seva abreviatura «S. Coop.». Aquesta denominació serà exclusiva, i se'n poden establir els requisits.*
4. *Les societats cooperatives podran tenir la forma de cooperativa de primer i segon grau, d'acord amb les especificitats previstes en aquesta Llei.*

A continuació, en la figura 1, es relacionen les diferències més significatives entre una societat mercantil o de capital i una societat o empresa cooperativa.

Conceptes	Societat mercantil	Societat cooperativa
Objectiu	Benefici propietat	Servei
Repartiment del benefici	% de propietat	% d'activitat
Fixació del preu	El més elevat (rendibilitat)	El més baix possible
Direcció	Propietat	Socis
Veu i vot	En funció de la inversió	Un vot per soci
Limitació dels socis	Es poden limitar	Estatuts
Govern de l'entitat	Poques persones	Tots els socis
Ingrés en l'entitat	Vinculat als títols	Vinculat a l'interés en l'activitat

Figura 1. Principals diferències entre les societats mercantils i les cooperatives.

Segons s'estableix en l'article 6 de la Llei 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives estatal, les cooperatives de primer grau podran classificar-se de la següent manera:

- Cooperatives de treball associat.
- Cooperatives de consumidors i usuaris.
- Cooperatives d'habitatge.
- Cooperatives agroalimentàries.
- Cooperatives d'explotació comunitària de la terra.
- Cooperatives de serveis.
- Cooperatives del mar.
- Cooperatives de transportistes.
- Cooperatives d'assegurances.
- Cooperatives sanitàries.
- Cooperatives d'ensenyament.
- Cooperatives de crèdit.

Les cooperatives de primer grau poden tenir persones físiques o jurídiques com a socis. Les cooperatives de primer grau es poden agrupar per constituir cooperatives de segon grau, i així successivament.

Les cooperatives es troben dins de les principals formes jurídiques de l'economia social, conjuntament amb les fundacions, les associacions i les societats laborals.

Tornant a reprendre l'esperit cooperatiu, aquestes societats tenen uns valors i principis comuns que s'han anat forjant durant el pas dels anys: des

dels principis i valors formulats a la primera cooperativa moderna de Rochdale fins als formulats per l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) en el congrés celebrat a Manchester el 1995.

Aquests principis doten les cooperatives d'un marc ideològic propi, ja que esdevenen directrius, o una espècie de «normativa» a través de les quals els cooperativistes o socis de les cooperatives centren les seves forces per desenvolupar-les.

Adhesió oberta i voluntària: Les cooperatives són organitzacions voluntàries, obertes a totes les persones capaces de fer-ne servir els serveis i disposades a acceptar les responsabilitats de ser-ne sòcies, sense discriminació de gènere, classe social, posició política, religiosa, racial o sexual.

Control democràtic dels socis i membres: Les cooperatives són organitzacions gestionades democràticament per les persones sòcies, amb una participació activa a l'hora d'establir les seves bases i per la presa de decisions. Aquesta participació activa té una responsabilitat davant de l'assemblea general. Cada soci sempre té dret a un sol vot, independentment de la seva aportació.

Participació econòmica dels socis o membres: Les persones sòcies contribueixen equitativament al capital de les cooperatives. Una part d'aquest capital és de propietat de la cooperativa. A més les persones sòcies reben una compensació limitada en relació amb el capital aportat i un excedent de la cooperativa, es doten unes reserves, una part de les quals seran irrepartibles, per tal de beneficiar els socis en proporció a les seves operacions amb la cooperativa i pel suport d'altres activitats que siguin aprovades per bé de tots els socis.

Autonomia i independència: Les cooperatives són organitzacions autònomes d'autoajuda gestionades pels socis. Si signen acords amb altres organitzacions, o bé si aconsegueixen finançament extern, sempre s'assegura el control democràtic per part dels socis i que es pugui mantenir l'autonomia de la cooperativa.

Educació, entrenament i informació: Les cooperatives proporcionen educació i formació a les persones sòcies, als representants escollits, als càrrecs directius i als seus empleats per tal que puguin contribuir d'una manera eficaç al desenvolupament de les cooperatives i de les seves finalitats o activitats. Informen la comunitat, a qui pugui fer d'altaveu, de la seva naturalesa i els beneficis de la cooperació.

Cooperació entre cooperatives: Amb estructures locals, nacionals, regionals i internacionals, serveixen al seu teixit social de la manera més eficaç i tenen la finalitat d'enfortir el moviment cooperatiu treballant conjuntament.

Compromís amb la comunitat: Les cooperatives treballen per acon-

seguir el desenvolupament sostenible, la solidaritat, l'acceptació dels socis, la responsabilitat social, etc.

La cooperació entre cooperatives les protegeix de la seva situació vulnerable dins de l'economia. L'últim principi, la preocupació per la comunitat, la responsabilitat corporativa i el desenvolupament sostenible de les empreses està vinculat amb el desenvolupament del territori on es troben; com ara la creació d'ocupació, la protecció de l'entorn, etc.

L'Aliança Cooperativa Internacional, que va ser fundada el 1895, en el seu Congrés de Manchester, va adoptar la Declaració sobre la Identitat Cooperativa, que recull un conjunt revisat de principis que s'erigeix com a guia per a les cooperatives de principis del segle XXI.

Els seus valors ètics són:

- Ajuda mútua.
- Responsabilitat de cada soci individual.
- Responsabilitat social.
- Democràcia.
- Igualtat.
- Equitat.
- Solidaritat.
- Honestat i transparència.
- Esforç propi.

La solidaritat i l'obtenció d'un benefici igualitari és la forma de materialitzar els seus principis i valors ètics.

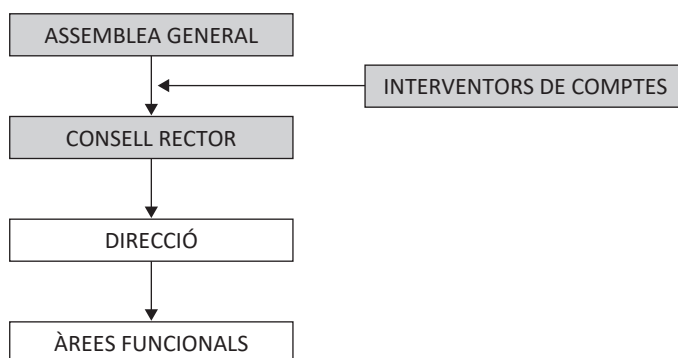
Les cooperatives tenen una sèrie de característiques mercantils que podrien resumir en:

- Una xifra mínima de socis, habitualment tres.
- Un capital mínim social, que depèn en funció de la legislació autonòmica vigent.
- En la seva raó social han d'incloure-hi la denominació «S.Coop.».
- No es transmet la seva propietat, sinó quan el soci vol marxar de la cooperativa i es doni de baixa (si és d'aplicació) se li retornen els capitals aportats que siguin reemborsables. És el que es denomina en el món cooperativista la política de portes obertes.
- El seu funcionament és democràtic, les seves línies estratègiques, les polítiques són aprovades per l'Assemblea.
- Cada soci té dret a un vot. Fa que la cooperativa sigui igualitària.
- Habitualment el domicili estarà en el municipi on desenvolupi les seves activitats principals.

- Les cooperatives són creades mitjançant escriptura pública.
- Els seus estatuts són l'eix vertebrador i on es regeixen tots els principis, normes i polítiques generals per les quals es regula el funcionament de la cooperativa.

Els seus òrgans de govern es resumeixen segons el següent organigrama (figura 2).

Figura 2. Òrgans de govern habituals en les cooperatives.

L'Assemblea o Assemblea General és la reunió de tots els socis, que té la finalitat de prendre les principals decisions de la cooperativa, estableix les polítiques generals i és l'equivalent a la Junta General d'accionistes o socis de les societats mercantils.

També té la responsabilitat de l'examen de la gestió social, l'aprovació dels comptes anuals, de l'informe de gestió (si pertoca) i l'aplicació dels excedents disponibles o en el seu cas de la imputació de pèrdues.

El Consell Rector és l'òrgan de gestió i representació de la cooperativa, és el símil del Consell d'Administració d'una societat mercantil, és l'òrgan de govern de la cooperativa, és competent per a establir les directrius generals d'actuació.

Li correspon l'alta gestió, la supervisió dels directius, segons s'estableix en la llei, els estatuts de la cooperativa i les polítiques generals fixades per l'assemblea, també són els encarregats de formular els comptes anuals de la cooperativa.

Els interventors de comptes són els encarregats de vigilar i revisar els comptes de la cooperativa, són els fiscalitzadors de la labor realitzada pel consell rector i realitzaran totes aquelles verificacions que creguin oportunes.

Dins dels principis d'ajuda als socis i de solidaritat, la Llei de societats cooperatives 27/1999 estableix en el seu article número 5:

«Les cooperatives de qualsevol classe excepte les de crèdit podran tenir, si els seus estatuts ho preveuen, una secció de crèdit, sense personalitat jurídica independent de la cooperativa de la qual forma part, limitant les seves operacions actives i passives a la pròpia cooperativa i als seus socis, sense perjudici de poder rendibilitzar els seus excessos de tresoreria a través d'entitats financeres. El volum de les operacions actives de la secció de crèdit en cap cas podrà superar el 50% dels recursos propis de la cooperativa».

En la figura 3 es descriuen les principals diferències entre les societats mercantils i les cooperatives en matèria de funcionament.

Conceptes	Societat anònima	Soc. resp. limitada	Societat cooperativa
Mínim socis	1	1	3
Dimensió de socis	Elevat	Baix	Depèn
Capital social mínim	60.000 euros	3.000 euros	Estatuts
Limitació en la seva activitat	No	Sí	Sí
Legislació	Llei societats de capital		Cooperatives
Registre oficial	Mercantil		Cooperatives
Implicació dels beneficis	En funció de la inversió		Comú
Reinversió dels beneficis	La propietat		Socis
Objectiu	Benefici de la propietat		Servei
Repartiment del benefici	% propietat		% d'activitat
Fixació del preu	Més elevat (rendibilitat)		Més baix possible
Direcció	Propietat		Socis
Veu i vot	En funció de la inversió		Un vot per soci
Limitació de socis	Es pot limitar		Estatuts
Govern de l'entitat	Poques persones		Tots els socis
Ingrés en l'entitat	Vinculat als títols		En funció de l'interès en l'activitat

Figura 3. Principals diferències entre les societats mercantils i les cooperatives en matèria de funcionament.

Cal recordar que les empreses cooperatives, en tant en ser societats mercantils, tot i que es poden considerar segons la seva activitat com d'economia social, poden fusionar-se, escindir-se, transformar-se, liquidar-se, etc.

Les cooperatives tenen un règim fiscal especial, pel fet de ser cooperatives són a priori fiscalment protegides (a no ser que perdin la seva condició) i també poden ser especialment protegides.

Les cooperatives especialment protegides són les:

- Cooperatives de treball associat.
- Cooperatives agràries.
- Cooperatives d'exploració comunitària de la terra.
- Cooperatives del mar.
- Cooperatives de consumidors i usuaris.
- Cooperatives de segon grau i ulterior.

Els avantatges fiscals de les cooperatives fiscalment protegides són:

- Bonificacions varies en tributs municipals i altres.
- Deducció fiscal del 50% en els fons propis destinats al Fons de Reserva Obligatori (el F.R.O. és el símil de la Reserva Legal en les societats mercantils).
- Tipus impositiu de l'impost sobre societats del 20% per les activitats pròpiament cooperatives (per la resta s'aplica el tipus general).

Els avantatges fiscals de les cooperatives especialment protegides són:

- Els que tenen pròpiament les cooperatives fiscalment protegides.
- Exempció en I.T.P. i actes jurídics documentats.
- Bonificació del 50% en la quota íntegra de l'impost sobre societats.

Feta una breu introducció en la història de les cooperatives, la seva filosofia, estructura, connotacions mercantils i fiscals, passem a analitzar com els trets diferencials i propis d'aquests tipus de societats o entitats tenen una repercussió directa en la seva comptabilitat i els estats financers.

El dret comptable va patir una modificació significativa a través de la Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a la seva harmonització internacional amb base a la normativa de la Unió Europea, fruit de la decisió del legislador de seguir aplicant en els comptes anuals individuals la normativa comptable espanyola, convenientment reformada per aconseguir l'adequada homogeneïtat i

comparabilitat de la informació financera en el marc de les noves exigències comptables europees, que va entrar en vigor pels exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2008.

El vigent Pla General de Comptabilitat va ser aprovat pel Reial decret 1514/2007, de 16 de novembre, i el Pla General de Comptabilitat de Petites i Mitjanes Empreses (PGC-pimes) i els criteris comptables específics per a microempreses pel Reial decret 1515/2007, de 16 de novembre.

Segons el nou Pla General de Comptabilitat en endavant també PGC, va establir en la seva disposició transitòria quinta: Desenvolupaments normatius en matèria comptable, en el punt 4:

«Els criteris pels quals s'estableix la delimitació entre fons propis i fons aliens a les normes sobre els aspectes comptables de les societats cooperatives, aprovades per Ordre ECO/ 3614/2003, de 16 de desembre, podran seguir aplicant-se fins a 31 de desembre de 2010».

L'ordre EHA/3360/2010, de 21 de desembre, pel qual s'aproven les normes sobre els aspectes comptables de les societats cooperatives, va establir que quan els capitals són exigibles i el soci té el dret a la seva devolució i recuperació de forma incondicional en el moment en què sol·licita la seva baixa, aquests capitals no poden ser considerats fons propis sinó un passiu, perquè existeix l'obligació de la seva devolució.

Aquest és el fet més característic de les societats cooperatives, que els seus capitals poden no ser considerats fons propis, sinó passiu, en funció de si la cooperativa té l'obligació incondicional de tornar-los en cas de baixa del soci.

Segons s'estableix a la normativa vigent, la devolució de capitals íntegra es realitza quan la baixa del soci es qualifica de justificada, en cas contrari poden existir penalitzacions.

A títol de resum la pregunta seria:

La cooperativa té el dret incondicional de refusar el retorn de les aportacions al capital social?

Si la resposta és sí, l'aportació té la consideració de fons propis.

Si la resposta és no, l'aportació té la consideració de passiu.

A continuació, es presenta un detall de les característiques més remarcables dels estats financers, del balanç de situació (quadres adjuntats) i anotacions referents a les característiques pròpies del compte d'exploració, l'estat de canvis de patrimoni net i l'estat de canvis d'efectiu.

En els quadres del balanç, s'indiquen en ombrejat els aspectes propis i particulars de les cooperatives.

BALANÇ DE SITUACIÓ:

SOCIETAT MERCANTIL	SOCIETAT COOPERATIVA (*)
<p>ACTIU NO CORRENT</p> <p>Immobilitzat intangible</p> <p>Immobilitzat material</p> <p>Inversions immobiliàries</p> <p>Inversions en empreses del grup i associades a ll/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruments de patrimoni • Crèdits a empreses • Valors representatius de deute • Derivats • Altres actius financers <p>Inversions financeres a llarg termini</p> <p>Actius per impost diferit</p>	<p>ACTIU NO CORRENT</p> <p>Immobilitzat intangible</p> <p>Immobilitzat material</p> <p>Inversions immobiliàries</p> <p>Inversions en empreses del grup, associades i socis a ll/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruments de patrimoni • Crèdits a empreses • Valors representatius de deute • Derivats • Altres productes financers • Crèdits a socis <p>Inversions financeres a llarg termini</p> <p>Actius per impost diferit</p>
<p>ACTIU CORRENT</p> <p>Actius no corrents mantinguts per la venda</p> <p>Existències i acomptes de proveïdors</p> <p>Inversions en empreses del grup i associades a c/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruments de patrimoni • Crèdits a empreses • Valors representatius de deute • Derivats • Altres actius financers <p>Inversions financeres a curt termini</p> <p>Periodificacions a curt termini</p> <p>Tresoreria i altres actius líquids equivalents</p>	<p>ACTIU CORRENT</p> <p>Actius no corrents mantinguts per la venda</p> <p>Existències i acomptes de proveïdors</p> <p>Inversions en empreses del grup, associades i socis a c/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruments de patrimoni • Crèdits a empreses • Valors representatius de deute • Derivats • Altres actius financers • Crèdits a socis <p>Inversions financeres a curt termini</p> <p>Periodificacions a curt termini</p> <p>Tresoreria i altres actius líquids equivalents</p>
TOTAL ACTIU	TOTAL ACTIU

(*) Caldrà detallar tots aquells comptes d'actius que facin referència a inversions vinculades amb la materialització del Fons d'Educació i Promoció.

BALANÇ-ACTIU:

Informació específica per detallar:

- Cal detallar i informar separatament les inversions que estiguin adscrites al fons d'educació, formació i promoció dins de l'immobilitzat material, les inversions immobiliàries i les inversions financeres.
- S'ha d'informar de forma detallada i separada els comptes vinculats amb socis referents als epígrafs d'existències, deutors comercials i altres comptes que cobrar i inversions financeres.

BALANÇ-PASSIU I PATRIMONI NET:

SOCIETAT MERCANTIL	SOCIETAT COOPERATIVA
<p>PATRIMONI NET</p> <p>1) FONTS PROPIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capital <ul style="list-style-type: none"> • Capital escriturat • (Capital no exigít) • Prima d'emissió • Reserves <ul style="list-style-type: none"> • Legal i estatutàries • Altres reserves • (Accions i participacions en patrimoni pròpies) • Resultat d'exercicis anteriors <ul style="list-style-type: none"> • Romanent • (Resultats negatius d'exercicis anteriors) • Altres aportacions de socis • Resultat de l'exercici • (Dividend a compte) <p>2) AJUSTAMENTS PER CANVI DE VALOR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actius financers disponibles per la venda • Operacions de cobertura • Altres <p>3) SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS</p>	<p>PATRIMONI NET</p> <p>1) FONTS PROPIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capital <ul style="list-style-type: none"> • Capital subscrit cooperatiu • (Capital no exigít) • Reserves <ul style="list-style-type: none"> • Fons de reserva obligatori • Fons de reemborsament o actualització • Reserves estatutàries • Altres reserves • Resultats d'exercicis anteriors <ul style="list-style-type: none"> • Romanent • (Resultats negatius d'exercicis anteriors) • Altres aportacions de socis • Excedent cooperatiu • (Remuneracions al capital a compte i retorn cooperatiu a compte lliurats en l'exercici) • Fons capitalitzats • Altres instruments de patrimoni net <p>2) AJUSTAMENTS PER CANVI DE VALOR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actius financers disponibles per la venda • Operacions de cobertura • Altres <p>3) SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS</p>

SOCIETAT MERCANTIL	SOCIETAT COOPERATIVA
<p>PASSIU NO CORRENT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provisions a llarg termini • Deutes a llarg termini <ul style="list-style-type: none"> • Obligacions i altres valors negociables • Deutes amb entitats de crèdit • Creditors per arrendament financer • Derivats • Altres passius financers • Deutes a llarg termini amb emp. del grup, associades • Passius per impost diferit • Periodificacions a llarg termini <p>PASSIU CORRENT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passius vinc. amb actius no corrents mant. per la venda • Provisions a curt termini • Deutes a curt termini <ul style="list-style-type: none"> • Obligacions i altres valors negociables • Deutes amb entitats de crèdit • Creditors per arrendament financer • Derivats 	<p>PASSIU NO CORRENT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fons d'educació, formació i promoció a llarg termini • Deutes amb característiques especials a llarg termini <ul style="list-style-type: none"> • Capital reemborsable exigible • Creditors per capital temporal a llarg termini • Altres deutes amb característiques especials a ll/t • Provisions a llarg termini • Deutes a llarg termini <ul style="list-style-type: none"> • Obligacions i altres valors negociables • Deutes amb entitats de crèdit • Creditors per arrendament financer • Derivats • Altres participacions a llarg termini • Altres passius financers • Deutes a llarg termini amb emp. del grup, assoc. i socis • Passius per impost diferit • Periodificacions a llarg termini <p>PASSIU CORRENT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fons d'educació, formació i promoció a curt termini • Deutes amb característiques especials a curt termini <ul style="list-style-type: none"> • Capital reemborsable exigible • Creditors per capital temporal a curt termini • Altres deutes amb característiques especials a c/t • Passius vinc. amb actius no corrents mant. per la venda • Provisions a curt termini • Deutes a curt termini <ul style="list-style-type: none"> • Obligacions i altres valors negociables • Deutes amb entitats de crèdit • Creditors per arrendament financer • Derivats • Altres participacions a curt termini

• Altres passius financers • Deutes a curt termini amb emp. grup i associades • Creditors comercials i altres comptes a pagar • Periodificacions a curt termini	• Altres passius financers • Deutes a curt termini amb emp. grup, associades i <u>socis</u> • Creditors comercials i altres comptes a pagar • Periodificacions a curt termini

TOTAL P.N. + PASSIU**TOTAL P.N. + PASSIU**

Informació específica per detallar:

- Les diferències en els fons propis són rellevants respecte a una societat mercantil.
- És important indicar que les cooperatives tenen el Fons de Reserva Obligatori o F.R.O., que és sinònim de la Reserva Legal en les societats mercantils, que com a norma general és irrepartible. La seva essència és bàsicament d'una reserva que es destina a la consolidació, desenvolupament i dona una certa garantia a la cooperativa.

Es dota en funció dels resultats, segons estableix la normativa de cooperatives vigents i els estatuts de la cooperativa. Tal com es comenta anteriorment, les aportacions a aquest fons tenen una bonificació fiscal del 50% en l'impost sobre societats.

- En el marc d'aquesta reforma cal destacar que el nou pla va introduir un canvi en la qualificació de les fonts de finançament de les empreses i, per tant, en la seva situació patrimonial. Traslladat a les societats cooperatives, aquest canvi suposa, amb caràcter general, que les aportacions dels socis i altres partícips, en la mesura que no atorguin a la societat cooperativa el dret incondicional a refusar el seu reemborsament, s'hagin de qualificar de passiu i no com a fons propis de l'entitat.
- El capital social que tingui la consideració de fons propis lluirà en l'epígraf «Capital» de la subagrupació «Fons propis» del patrimoni net del balanç, en les partides «Capital cooperatiu subscrit» i «Capital cooperatiu no exigit», figurant aquesta última amb signe negatiu i reflectint els desemborsaments no exigits als socis. Respecte al col·laborador que no tingui la condició de soci, la seva aportació es registrarà d'acord amb la seva naturalesa.
- Per tant, tindran la consideració de fons propis les aportacions al capital social en les que es pugui refusar el seu retorn en cas de baixa, incondicionalment pel Consell Rector o l'Assemblea General, segons estableixi la llei aplicable i els estatuts socials de la coo-

perativa, sempre que no obliguin a la societat cooperativa a pagar una remuneració obligatòria al soci o partícip i el retorn sigui discrecional.

- Tal com s'ha comentat anteriorment, les cooperatives desenvolupen una activitat de formació als seus socis, per tant, en funció dels seus resultats doten un fons anomenat Fons d'Educació i Promoció.
  - El fons d'educació, formació i promoció o FEFP s'ha d'especificar en un primer epígraf dins del passiu no corrent o corrent, segons correspongui.
- El FEFP segons estableix l'article 85 de la Llei 12/2015, de cooperatives de Catalunya és inembargable i irrepartible entre els socis i segons s'estableix a l'article 56 de la Llei 27/1999 de cooperatives d'Espanya, l'import del fons que no s'hagi aplicat o compromès, haurà de materialitzar-se dins l'exercici econòmic següent a aquell en què s'hagi efectuat la dotació, en comptes d'estalvi, en títols del deute públic o títols de deute públic emesos per les comunitats autònomes, els rendiments financers s'aplicaran a la mateixa fi. Aquests dipòsits o títols no podran ser pignorats ni afectats a préstecs o comptes de crèdit.
  - A l'epígraf del passiu no corrent s'han d'incloure el capital social cooperatiu a llarg termini considerat passiu financer, els deutes a llarg termini per reembossament d'aportacions als socis, així com els creditors per «capital» temporal a llarg termini.
  - A l'epígraf del passiu no corrent (deutes a llarg termini amb empreses del grup, associades i socis) s'ha d'incloure el retorn cooperatiu a pagar a llarg termini.
  - A l'epígraf del passiu corrent s'han d'incloure el capital social cooperatiu amb característiques de deute a curt termini, els deutes per reembossament d'aportacions a socis, així com els creditors per «capital» temporal a curt termini.
  - A l'epígraf del passiu corrent (deutes a curt termini amb empreses del grup, associades i socis), s'han d'incloure el retorn cooperatiu a pagar a curt termini, els interessos a curt termini de deutes amb socis, així com les possibles rectificacions de valoracions derivades d'aportacions no dineràries amb socis.
  - A l'epígraf del passiu corrent de creditors comercials i altres comptes a pagar, s'ha d'incloure el saldo dels proveïdors que tinguin la condició de socis cooperatius.

Informació específica que facilitar als altres estats financers:

COMPTE D'EXPLOTACIÓ:

- Cal informar de forma detallada de les operacions amb socis com ara vendes, compres, serveis exteriors, etc.
- En el cas que la cooperativa realitzi treballs pel seu propi immobilitat, la partida que s'informa en el compte d'explotació s'anomena, treballs realitzats per la cooperativa pel seu propi immobilitzat.
- Apareix la dotació al fons d'educació, formació i promoció com una despesa de l'exercici en el qual es dota.
- En contrapartida també existeix l'apartat d'ingressos imputables al fons d'educació, formació i promoció.
- Tenen una partida detallada en el compte d'explotació els interessos per aportacions al capital social i altre fons.

Les cooperatives poden desenvolupar activitats amb els seus socis i dins de la seva pròpia activitat segons fixin els estatuts, però també estan autoritzades a realitzar activitats amb no socis o activitats extracooperatives (per aquestes activitats no gaudeixen d'avantatges fiscals com un tipus de l'impost sobre societats més baix, sinó que tributen al percentatge general vigent a cada període).

Caldrà fer un detall de les activitats cooperatives i de les extracooperatives, si existeixen. La Llei de cooperatives exigeix mantenir un detall separat d'aquestes operacions.

És important tenir en compte que la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre règim fiscal de les cooperatives, en el seu article 13 apartat 10, estableix que cap cooperativa, sigui quina sigui la classe, podrà realitzar un volum d'operacions amb tercers no socis superior al 50 per cent del total de les de la cooperativa, sense perdre la condició de cooperativa fiscalment protegida, és a dir, els avantatges fiscals descrits anteriorment.

ESTAT DE CANVIS DE PATRIMONI NET:

- La seva estructura i sistemàtica és la mateixa que en qualsevol societat de capital, tot i que la terminologia és bastant diferent donada la peculiaritat dels fons propis de les cooperatives.

ESTAT DE CANVIS D'EFECTIU:

- S'informa de la partida que fa referència a la dotació al Fons d'Educació, Formació i Promoció, la qual s'informa com un ajust realitzat al resultat de l'exercici en l'apartat del flux d'explotació.

- Les remuneracions del capital aniran separades de les despeses financeres generals informades en el flux d'explotació.
- En el flux d'inversió figurarà el detall de pagaments i/o cobraments per inversions realitzades en actius vinculats al Fons d'Educació, Formació i Promoció.
- En el flux de finançament és habitual que existeixin cobraments per noves entrades de socis i pagaments per sortides de socis; en canvi, a les societats mercantils no és habitual que hi hagi ampliacions de capital o reduccions cada exercici.
- En el flux de finançament figuraran pagaments i/o cobraments per crèdits rebuts o concedits a socis.
- El retorn cooperatiu que és el concepte de pagament de dividendes d'una societat mercantil.

Arribat a aquest punt, els trets més rellevants de les cooperatives es podrien resumir amb les següents frases:

- La unió fa la força.
- Un vot, una persona.
- La seva activitat és empresarial, tot i que algunes formen part de l'economia social.
- Hi ha una alta involucració i control dels seus socis.
- Els socis poden ser al mateix temps treballadors.
- Els beneficis són repartits en funció de l'aportació en volum o feina a la cooperativa.
- Proporcionen una estabilitat en la feina i prima la supervivència per sobre l'obtenció de beneficis econòmics.
- Un soci pot sol·licitar la seva sortida en qualsevol moment, es denomina política de portes obertes.
- Té certs beneficis fiscals.
- Prima la formació continuada dels seus socis, directius i treballadors.
- Es regeix per la política establerta per l'assemblea i els seus estatuts.
- Té un elevat compromís amb la societat.
- Un dels seus principis és el respecte pel seu voltant i també pel medi ambient, considerant que moltes cooperatives són el primer sector.
- La igualtat, l'honestedat, la transparència, la solidaritat i l'equitat són eixos centrals de l'esperit de les cooperatives.
- S'incentiva la cooperació amb altres cooperatives o entitats, fins i tot s'estableix que aquestes puguin crear cooperatives de segon grau i successiu.

Arribats aquí, ens podem plantejar la qüestió següent:

Les característiques descrites es poden avaluar només amb estats financers i ràtios econòmics o potser calen altres indicadors que permetin quantificar la seva repercussió econòmica i social i millor dit el seu impacte en la societat?

A continuació, es resumeix l'aportació que pot representar la informació que proposa Global Reporting Initiative i el nou estat d'informació no financera, establert per la Llei 11/2018, de 28 de desembre, en matèria d'informació no financera i diversitat.

2. La informació segons Global Reporting Initiative

Primer de tot cal fer una especificació introductòria per tal d'explicar què són els estàndards GRI (Global Reporting Initiative).

La Comissió Mundial sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament va fixar un objectiu de desenvolupament sostenible, l'any 1987; llur essència era que les necessitats actuals no posessin en risc la capacitat de les generacions futures, per a satisfer les seves mateixes necessitats, dit en una frase molt col·loquial i planera: pa per avui i fam per a demà.

Per tant, és un exercici de responsabilitat de la societat present vers la societat futura.

Les organitzacions, a través de les seves activitats i relacions, contribueixen de forma positiva però també negativa en l'objectiu de desenvolupament sostenible. Així, bona part de la clau de l'èxit rau en les organitzacions.

Els estàndards GRI –publicats pel Global Sustainability Standards Board (GSSB)–, són indicadors utilitzats en l'elaboració d'informes de sostenibilitat, i és una pràctica que consisteix en realitzar informes públics sobre els impactes econòmics, ambientals, socials de les organitzacions i de les seves contribucions, sigui en els aspectes positius o negatius, relacionats amb l'objectiu de desenvolupament sostenible.

L'objectiu d'aquests informes és que les organitzacions identifiquin els seus impactes rellevants en l'economia, la societat, el medi ambient i els publiquin d'acord amb uns indicadors estàndards acceptats mundialment.

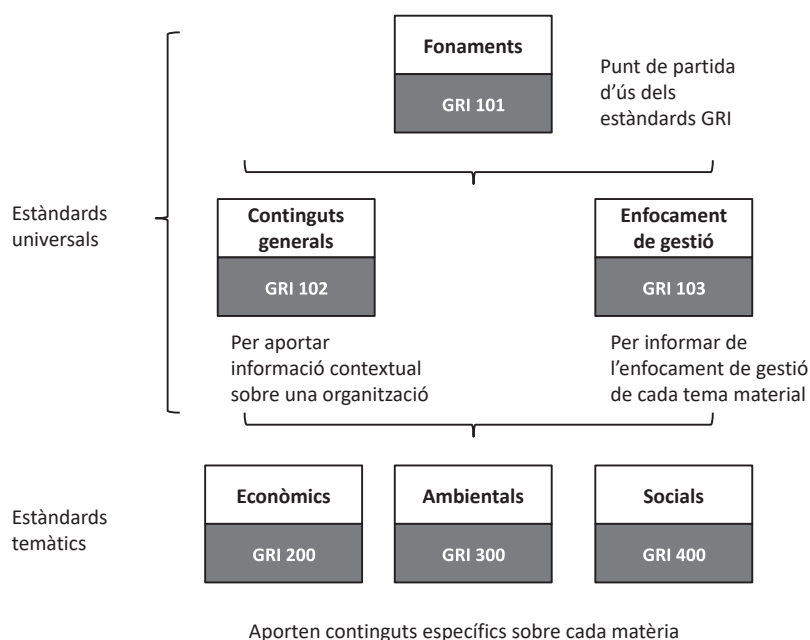
L'elaboració d'informes de sostenibilitat basats en els estàndards GRI tenen l'objectiu de proporcionar una presentació que sigui comparable, que es transmeti una informació que sigui rellevant i que permetin poder reportar els seus indicadors amb transparència a la societat.

Tan important és informar o presentar els impactes o contribucions positius com els negatius.

Els informes de sostenibilitat faciliten informació als grups d'interès, siguin interns o externs, perquè puguin formar-se una opinió i tal com serveixen els estats financers econòmics, amb l'objectiu que permetin la presa de decisions que les organitzacions han de realitzar per a la consecució d'un desenvolupament sostenible.

Els estàndards GRI es troben estructurats com un conjunt d'estàndards que estan interrelacionats entre ells.

El seu esquema és:

La sèrie 100 inclou tres estàndards universals:

GRI 101 – Fonaments, exposa els principis per definir el contingut i la qualitat de l'informe.

GRI 102 – Continguts generals, indica informació contextual sobre una organització i les seves pràctiques d'elaboració d'informes de sostenibilitat.

GRI 103 – Enfocament de gestió, aporta informació sobre com l'organització gestiona un aspecte material.

Les sèries 200, 300 i 400 estan formades per diversos estàndards temàtics, que són utilitzats per presentar informació sobre els impactes d'una organització o entitat classificats per temes econòmics, ambientals i socials:

GRI 200 – Econòmics, els estàndards inclosos en la sèrie econòmica (200) tenen en compte els diferents grups d'interès i els impactes econòmics principals d'una organització en la societat.

GRI 300 – Ambientals, la dimensió ambiental de la sostenibilitat guarda relació amb els impactes de les organitzacions en els sistemes naturals vius i inerts, inclosos la terra, l'aire, l'aigua i els ecosistemes.

GRI 400 – Socials, la dimensió social de la sostenibilitat guarda relació amb impactes d'una organització dels sistemes socials en els quals opera.

3. La Llei 11/2018 en matèria d'informació financera i diversitat

Amb data 28 de desembre de 2018 es va aprovar la Llei 11/2018 en matèria d'informació no financera i diversitat. Tal com estableix al seu preàmbul:

«La Directiva 2014/95/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 d'octubre de 2014, per la qual es modifica la Directiva 2013/34/UE pel que fa a la divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat per part de grans empreses determinades i grups determinats, té com a objectiu identificar riscos per millorar la sostenibilitat i augmentar la confiança dels inversors, els consumidors i la societat en general i per a això incrementa la divulgació d'informació no financera, com poden ser els factors socials i mediambientals.

D'altra banda, la Directiva 2014/95/UE amplia el contingut que exigeix l'informe anual de govern corporatiu que han de publicar les societats anònimes cotitzades, a fi de millorar la transparència facilitant la comprensió de l'organització empresarial i dels negocis de l'empresa de què es tracti. La nova obligació per a aquestes societats consisteix en la divulgació de les «polítiques de diversitat de competències i punts de vista» que apliquin al seu òrgan d'administració respecte a qüestions com l'edat, el sexe, la discapacitat, o la formació i l'experiència professional.

En cas que la societat no apliqui una política de diversitat, no hi ha cap obligació d'establir-la, encara que la declaració sobre governança empresarial ha d'explicar clarament el motiu pel qual no s'aplica.

La divulgació d'informació no financera o relacionada amb la responsabilitat social corporativa contribueix a mesurar, supervisar i gestionar el rendiment de les empreses i el seu impacte en la societat. A la vegada, el seu anunci és essencial per a la gestió de la transició cap a una economia mundial sostenible que combini la rendibilitat a llarg termini amb la justícia social i la protecció del medi ambient. Una major informació no financera per part de les empreses constitueix un factor important a l'hora de garantir un enfocament més a llarg termini, que s'ha de fomentar i tenir en compte. En aquest context, amb la finalitat de millorar la coherència i la comparabilitat de la informació no financera divulgada, algunes empreses han de preparar un estat d'informació no financera que contingui informació relativa, almenys, a qüestions mediambientals i socials, així com relatives al personal, el respecte dels drets humans i a la lluita contra la corrupció i el suborn. D'acord amb la Directiva 2014/95/UE, aquest estat ha d'incloure una descripció de les polítiques de resultats i riscos vinculats a aquestes qüestions i s'ha d'incorporar en l'informe de gestió de l'empresa obligada o, si s'escau, en un informe separat corresponent al mateix exercici que inclogui el mateix contingut i compleixi els requisits exigits».

L'obligatorietat és per les societats que formulin comptes consolidats i que hauran d'incloure en l'informe de gestió consolidat l'estat d'informació no financera consolidat que preveu aquest apartat sempre que hi concorrin els requisits següents:

- a) Que el nombre mitjà de treballadors contractats per les societats del grup durant l'exercici sigui superior a 500.
- b) Que tinguin la consideració d'entitats d'interès públic de conformitat amb la legislació d'auditoria de comptes o bé, durant dos exercicis consecutius, compleixin, a la data de tancament de cadascun d'aquests exercicis, almenys dues de les circumstàncies següents:
  - Primer: Que el total de les partides de l'actiu consolidat sigui superior a 20.000.000 d'euros.
  - Segon: Que l'import net de la xifra anual de negocis consolidada superi els 40.000.000 d'euros.
  - Tercer: Que el nombre mitjà de treballadors contractats durant l'exercici sigui superior a dos-cents cinquanta.

Les societats cessen en l'obligació d'elaborar l'estat d'informació no financera si deixen de complir, durant dos exercicis consecutius, qualsevol dels requisits establerts anteriorment.

En concret l'Estat d'informació no financera haurà d'informar de:

- a) Una descripció breu del model de negoci del grup, que ha d'incloure el seu entorn empresarial, la seva organització i estructura, els mercats en què opera, els seus objectius i estratègies, i els factors i les tendències principals que en poden afectar l'evolució futura.
- b) Una descripció de les polítiques que aplica el grup respecte a les qüestions esmentades, que ha d'incloure els procediments de diligència deguda aplicats per a la identificació, l'avaluació, la prevenció i l'atenuació de riscos i impactes significatius i de verificació i control, incloent-hi quines mesures s'hi han adoptat.
- c) Els resultats d'aquestes polítiques, i s'hi han d'incloure indicadors clau de resultats no financers pertinents que permetin el seguiment i l'avaluació dels progressos i que afavoreixin la comparabilitat entre societats i sectors, d'acord amb els marcs nacionals, europeus o internacionals de referència utilitzats per a cada matèria.
- d) Els riscos principals relacionats amb aquestes qüestions, vinculats a les activitats del grup, entre les quals, quan sigui pertinent i proporcionat, les seves relacions comercials, els productes o els serveis que puguin tenir efectes negatius en aquests àmbits, i com el grup gestiona els riscos esmentats, i s'hi han d'explicar els procediments utilitzats per detectar-los i avaluar-los d'acord amb els marcs nacionals, europeus o internacionals de referència per a cada matèria. S'hi ha d'incloure informació sobre els impactes que s'hagin detectat, i se n'ha d'oferir un desglossament, en particular sobre els riscos principals a curt, mitjà i llarg termini.
- e) Indicadors clau de resultats no financers que siguin pertinents respecte a l'activitat empresarial concreta, i que compleixin els criteris de comparabilitat, materialitat, rellevància i fiabilitat. Amb l'objectiu de facilitar la comparació de la informació, tant en el temps com entre entitats, s'hi han d'utilitzar especialment estàndards d'indicadors clau no financers que es puguin aplicar generalment i que compleixin les directrius de la Comissió Europea en aquesta matèria i els estàndards de Global Reporting Initiative, i en l'informe s'ha d'esmentar el marc nacional, europeu o internacional utilitzat per a cada matèria. Els indicadors clau de resultats no financers s'han d'aplicar a cadascun dels apartats de l'estat d'informació no financera. Aquests indicadors han de ser útils, tenint en compte les circumstàncies específiques i coherents amb els paràmetres utilitzats en els seus procediments interns de gestió i avaluació de riscos.

En tot cas, la informació presentada ha de ser precisa, comparable i verificable.

I també donar informació referent a:

I. Informació sobre qüestions mediambientals:

Informació detallada sobre els efectes actuals i previsibles de les activitats de l'empresa en el medi ambient i, si escau, la salut i la seguretat, els procediments d'avaluació o certificació ambiental; els recursos dedicats a la prevenció de riscos ambientals; l'aplicació del principi de precaució, la quantitat de provisions i garanties per a riscos ambientals.

- Contaminació: mesures per prevenir, reduir o reparar les emissions de carboni que afecten greument el medi ambient; tenint en compte qual-sevol forma de contaminació atmosfèrica específica d'una activitat, inclòs el soroll i la contaminació lumínica.
- Economia circular i prevenció i gestió de residus: mesures de prevenció, reciclatge, reutilització, altres formes de recuperació i eliminació de deixalles; accions per combatre el malbaratament d'aliments.
- Ús sostenible dels recursos: el consum d'aigua i el subministrament d'aigua d'acord amb les limitacions locals; consum de matèries primeres i les mesures adoptades per millorar l'eficiència del seu ús; consum, directe i indirecte, d'energia, mesures preses per millorar l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables.
- Canvi climàtic: els elements importants de les emissions de gasos d'efecte hivernacle generats com a resultat de les activitats de l'empresa, inclòs l'ús dels béns i serveis que produeix; les mesures adoptades per adaptar-se a les conseqüències del canvi climàtic; les metes de reducció establertes voluntàriament a mitjà i llarg termini per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i els mitjans implementats per a tal fi.
- Protecció de la biodiversitat: mesures preses per preservar o restaurar la biodiversitat; impactes causats per les activitats o operacions en àrees protegides.

II. Informació sobre qüestions socials i relatives al personal:

- Ocupació:
  - Nombre total i distribució d'empleats per sexe, edat, país i classificació professional.
  - Nombre total i distribució de modalitats de contracte de treball, mitjana anual de contractes indefinits, de contractes temporals i de

contractes a temps parcial per sexe, edat i classificació professional, nombre d'acomiadaments per sexe, edat i classificació professional.

- Les remuneracions mitjanes i la seva evolució desagregades per sexe, edat i classificació professional o igual valor.
- Bretxa salarial, la remuneració de llocs de treball iguals o de mitjana de la societat, la remuneració mitjana dels consellers i directius, incloent-hi la retribució variable, dietes, indemnitzacions, el pagament als sistemes de previsió d'estalvi a llarg termini i qualsevol altra percepció desagregada per sexe, implantació de polítiques de desconexió laboral, empleats amb discapacitat.
- Organització del treball:
  - Organització del temps de treball.
  - Nombre d'hores d'absentisme.
  - Mesures destinades a facilitar el fet de gaudir de la conciliació i fomentar l'exercici corresponsable per part dels dos progenitors.
- Salut i seguretat:
  - Condicions de salut i seguretat en el treball.
  - Accidents de treball, en particular la seva freqüència i gravetat, així com les malalties professionals, desagregat per sexe.
- Relacions socials:
  - Organització del diàleg social, inclosos procediments per informar i consultar el personal i negociar amb ells.
  - Percentatge d'empleats coberts per conveni col·lectiu per país.
  - El balanç dels convenis col·lectius, particularment en el camp de la salut i la seguretat en el treball.
- Formació: les polítiques implementades en el camp de la formació; la quantitat total d'hores de formació per categories professionals.
  - Accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.
  - Igualtat: mesures adoptades per promoure la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes; plans d'igualtat (capítol III de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes), mesures adoptades per promoure l'ocupació, protocols contra l'assetjament sexual i per raó de sexe, la integració i l'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat; la política contra tota mena de discriminació i, si de cas, de gestió de la diversitat.

III. Informació sobre el respecte dels drets humans:

- Aplicació de procediments de diligència deguda en matèria de drets humans; prevenció dels riscos de vulneració de drets humans i, si

escau, mesures per mitigar, gestionar i reparar possibles abusos comesos.

- Denúncies per casos de vulneració de drets humans.
- Promoció i compliment de les disposicions dels convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball relacionades amb el respecte per la llibertat d'associació i el dret a la negociació col·lectiva.
- L'eliminació de la discriminació en l'ocupació i l'ocupació.
- L'eliminació del treball forçós o obligatori.
- L'abolició efectiva del treball infantil.

IV. Informació relativa a la lluita contra la corrupció i el suborn: mesures adoptades per prevenir la corrupció i el suborn; mesures per lluitar contra el blanqueig de capitals, aportacions a fundacions i entitats sense ànim de lucre.

V. Informació sobre la societat:

- Compromisos de l'empresa amb el desenvolupament sostenible: l'impacte de l'activitat de la societat en l'ocupació i el desenvolupament local; l'impacte de l'activitat de la societat en les poblacions locals i en el territori; les relacions mantingudes amb els actors de les comunitats locals i les modalitats del diàleg amb aquests; les accions d'associació o patrocini.
- Subcontractació i proveïdors: la inclusió en la política de compres de qüestions socials, d'igualtat de gènere i ambientals; consideració en les relacions amb proveïdors i subcontractistes de la seva responsabilitat social i ambiental; sistemes de supervisió i auditories i els seus resultats.
- Consumidors: mesures per a la salut i la seguretat dels consumidors; sistemes de reclamació, queixes rebudes i la seva resolució.
- Informació fiscal: els beneficis obtinguts país per país; els impostos sobre beneficis pagats i les subvencions públiques rebudes.

També caldrà facilitar qualsevol altra informació que sigui significativa.

En la societat actual on cal ser disruptiu, la sol·licitud d'informació no és només de dades financeres, sinó que la tendència és cada cop més cap a altres indicadors, que serveixin per valorar les entitats o empreses pel seu compromís amb la societat, amb el medi ambient, etc.

Les grans empreses abans de l'entrada en vigor de la present llei ja confeccionen memòries de sostenibilitat on aplicaven indicadors tals com els GRI, citats anteriorment.

Poc temps de recorregut té la nova Llei d'informació no financera i diversitat, per tant, resta molt camí per fer i molt per aprendre i escriure.

La informació financera té el seu corresponent marc, potser d'aquí a un temps tindrem un marc per a la informació no financera que estableixi uns principis i normes de valoració i d'aplicació.

Tornant al símil de la informació financera, aquesta té un entorn de control, uns sistemes d'informació o procediments de control intern.

En el cas de la informació no financera dins de les empreses i organitzacions cada cop es reporten més indicadors, dades, KPI, que acostumen a tenir un abast informatiu limitat i no són sempre posats en comú en un únic informe.

L'Estat d'informació no financera és l'oportunitat per fer que la informació sigui transversal en les organitzacions, ja que no només afecta el Departament de Finances o Comptabilitat, que fins ara és el que habitualment reportava dades de la societat, generalment a través dels comptes anuals.

L'Estat d'informació no financera, continuant amb la visió transversal, requereix un elevat coneixement del model de negoci, confeccionar un mapa de riscos de l'empresa o de la cooperativa, etc.

Cal informar d'aquells impactes en la societat que siguin materials, siguin positius o bé negatius. De la mateixa manera que en el cas de la informació financera comunicada a través dels comptes anuals, cal que la informació facilitada sigui rellevant.

Cal fer un canvi de mentalitat, pensant que d'aquí a uns anys els paràmetres financers continuaran vigents, però l'avaluació pels paràmetres no financers serà tant o més important. La demanda d'informació per part de les noves generacions dels millennials, o la generació z que és la postmillennials és creixent en aquest aspecte.

La responsabilitat social corporativa, la sostenibilitat, actualment estan molt en voga, quan fa uns anys eren uns autèntics desconeguts per a la majoria de la societat.

4. Alguns aspectes de les cooperatives que impacten en la informació no financera

Però tornant a l'essència de les cooperatives i del moviment cooperativista, els fets o trets que més els caracteritzen són:

- Moltes d'elles es troben considerades dins de l'anomenada economia social, que aposta per donar resposta als factors negatius del creixement de l'economia moderna capitalista.

- Les cooperatives, com també les entitats incloses dins de l'economia social, vetllen pel manteniment del medi ambient, de la qualitat de vida i fomenten els valors ètics amb l'objectiu d'aconseguir un enriquiment cultural i educacional, intentant evitar les desigualtats socials, la pobresa, la precarietat laboral, l'atur, etc., posicionant-se per aconseguir un desenvolupament social just, participatiu i que sigui sostenible.
- Moltes cooperatives es troben dins del sector primari directament vinculat amb el medi ambient i el canvi climàtic; els seus impactes en alguns casos podran ser positius i és important poder avaluar la seva empremta mediambiental.
- Es pot donar el cas que els socis també siguin treballadors a l'hora.
- Les cooperatives aposten per la igualtat dels seus membres, per tant, en les dades d'informació sobre qüestions socials i relatives al personal podran posar de manifest l'acompliment dels seus valors ètics. Els indicadors de bretxa salarial, plans d'igualtat, etc. són una bona eina de comunicació.
- Principis tals com la lleialtat, l'honestedat i la transparència es posen de manifest quan s'avalua els termes de suborn i corrupció.
- La responsabilitat social, el benefici comú i la solidaritat es mesuren quan s'avalua la cadena de valors.
- La formació és bàsica per a les societats cooperatives, en l'àmbit comptable tenen l'obligació de dotar un fons per a aquest concepte, per tant, en l'àmbit d'informació no financera serà rellevant informar de l'impacte que té la formació que la cooperativa canalitza i que fa arribar als seus socis, empleats, etc.
- Les cooperatives cada cop més s'estan professionalitzant, contractant experts en matèria de gestió, etc., per tant, deixant els aspectes més tècnics per persones específicament formades, ja que els socis no sempre tenen o poden adquirir aquest perfil.

5. Conclusions

Els valors abans comentats podran ser informats i presentats fora de la «franja financera», per tant, podran ser recollits dins de la informació no financera que posarà de manifest l'activitat realitzada per les cooperatives.

Com diu el títol de l'article, serà un repte o potser l'instrument que li calia a les cooperatives per poder reportar tots aquells impactes que realitza en la societat i que difícilment són avaluables en termes d'indicadors merament financers.

La labor que es realitza en el present i part de la feta en el passat vincularà la nostra continuïtat en el futur com a societat.

Altres entitats també estan realitzant exercicis de millora de la seva informació, com és el cas de les fundacions i les associacions d'utilitat pública, com també van ser considerades les cooperatives en els seus inicis.

A través de l'Ordre JUS/152/2018, de 12 de setembre, per la qual s'estableix el nivell de subjecció de les fundacions i de les associacions declarades d'utilitat pública als instruments de transparència establerts per la Llei 21/2014, del 29 de desembre, del protectorat de les fundacions i de verificació de l'activitat de les associacions declarades d'utilitat pública, que en funció dels paràmetres de les entitats (per determinades de dimensió gran) i en funció del seu volum d'ajudes rebudes de l'Administració queden obligades a reportar (correspon bàsicament a informes i indicadors que no són financers):

- a) El balanç social.
- b) Els concursos, els contractes i les licitacions.
- c) L'informe anual del codi de conducta.
- d) L'informe de govern corporatiu.

Conclusió per a finalitzar l'article, del que no hi ha cap mena de dubte, és que la informació no financera ha arribat per quedar-se i el millor encara està per arribar!

Referències bibliogràfiques

LLEI 12/2015, del 9 de juliol, de cooperatives. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 6914-16.7.2015.

LLEI D'INFORMACIÓ NO FINANCERA 11/2018, de 28 de desembre BOE-A-2018-17989.

LLEI DE SOCIETATS DE CAPITAL (2010) Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de societats de capital BOE-A-2010-10544.

DIRECTIVA UE 2014/95/UE publicada el 22 d'octubre del 2014.

Asociació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edifici Col·legi d'Economistes de Catalunya 4a. Planta, Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org
www.accid.org
[@AsseccacioACCID](https://twitter.com/AsseccacioACCID)